

UNIwersytet
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Gramatyka scs. na tle kulturowym Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Studia slawistyczne		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność STUDIA POŁUDNIOWOSŁOWIAŃSKIE		Kod zajęć 03SLAPSLS.11P.03641.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Roman Sliwka		
Prowadzący zajęcia	Natalia Długosz		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 15, Zaliczenie z oceną - Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zaznajomienie studentów z tekstami i systemem gramatycznym najstarszego języka literackiego Słowian.
C2	Przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu gramatyki historycznej i językoznawstwa porównawczego.
C3	Kształtowanie świadomości językowej.
C4	Poszerzenie językoznawczych zdolności analitycznych na podstawie tekstu literackiego i zdolności syntetycznych w obrębie gramatyk słowiańskich.

Wymagania wstępne

Znajomość gramatyki opisowej języka polskiego na poziomie szkoły średniej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	potrafi opisać dziejową rolę języka scs na tle języków słowiańskich.	SLA_K1_W01, SLA_K1_W02, SLA_K1_W05	Kolokwium pisemne
W2	potrafi omówić najważniejsze zagadnienia gramatyki scs., posługując się aparatem terminologicznym z zakresu przedmiotu.	SLA_K1_W01, SLA_K1_W02, SLA_K1_W05	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi czytać ze zrozumieniem i dokonywać transkrypcji tekstów scs.	SLA_K1_U04, SLA_K1_U05	Kolokwium pisemne
U2	potrafi analizować krótkie fragmenty tekstu i objaśniać istotne procesy fonetyczne, a także zmiany w systemie morfologicznym języka znajdujące odbicie w danym tekście.	SLA_K1_U04, SLA_K1_U05	Kolokwium pisemne
U3	potrafi znaleźć odpowiednie leksemy reprezentatywne dla danego zagadnienia, zaklasyfikować je do odpowiedniej kategorii a następnie dokonać odmiany przez przypadki, rodzaje, liczby, osoby, czasy.	SLA_K1_U04, SLA_K1_U05	Kolokwium pisemne
U4	potrafi przetłumaczyć krótkie fragmenty tekstów.	SLA_K1_U06	Kolokwium pisemne
U5	potrafi porównać starsze i młodsze redakcje tekstów równoległych.	SLA_K1_U04, SLA_K1_U05	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Powstanie, rola i znaczenie języka scs. w dziejach narodów słowiańskich. Pierwsze alfabety słowiańskie i zabytki piśmiennictwa słowiańskiego.	W1, W2	Wykład, Konwersatorium
2.	Wartość głoskowa liter scs., zasady czytania i transkrypcji tekstów.	W2, U2	Wykład, Konwersatorium
3.	Struktura gramatyczna języka scs. – system fonetyczny i prozodia, a także tendencje rozwojowe języka prasłowiańskiego i ich rezultaty poświadczone w scs: redukcja i wokalizacja jerów, metateza, palatalizacje spółgłosek tylnojęzykowych.	W2, U1, U2	Wykład, Konwersatorium
4.	Struktura gramatyczna języka scs. – system morfologiczny (rzeczownik - typy deklinacji rzeczowników, wzajemne wpływy deklinacyjne, zmiany w systemie deklinacyjnym). Praca z tekstem.	W2, U1, U2, U3	Wykład, Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Struktura gramatyczna języka scs. – system morfologiczny (przymiotnik – odmiana prosta i złożona, stopniowanie; zaimek – rodzaje i odmiana). Praca z tekstem.	W2, U1, U2, U3	Wykład, Konwersatorium
6.	Struktura gramatyczna języka scs. – system morfologiczny (czasownik – tematy czasowników, aspekty, tryby, typy koniugacji). Praca z tekstem.	W2, U1, U2, U3	Wykład, Konwersatorium
7.	Struktura gramatyczna języka scs. – system morfologiczny (czasownik – system temporalny i imiesłowy). Praca z tekstem.	W2, U1, U2, U3	Wykład, Konwersatorium
8.	Osobliwości składni języka scs. Praca z tekstem.	W2, U1, U2, U3	Wykład, Konwersatorium
9.	Nowsze redakcje scs. Od staro-cerkiewno-słowiańskiego do cerkiewnosłowiańskiego.	W1, U1, U4, U5	Wykład, Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa
Konwersatorium	Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zaliczenie kolokwium pisemnego: bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra wiedza z zakresu gramatyki scs, biegłe posługiwanie się podstawową terminologią z danej dziedziny, swobodne stosowanie nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, sprawna analiza i interpretacja tekstów źródłowych; dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami (zwłaszcza w praktycznym zastosowaniu warsztatu interpretacyjnego); dobry (db; 4,0): znaczna wiedza z zakresu gramatyki scs, dobre posługiwanie się podstawową terminologią z danej dziedziny, dość sprawne stosowanie nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, dość sprawna analiza i interpretacja tekstów źródłowych; dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca wiedza z zakresu gramatyki scs, posługiwanie się ze zrozumieniem podstawową terminologią z danej dziedziny, podejmowanie zazwyczaj udanych prób zastosowania nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, poprawna analiza i interpretacja tekstów źródłowych; dostateczny (dst; 3,0): podstawowa wiedza z zakresu gramatyki scs, na ogół poprawne posługiwanie się podstawową terminologią z danej dziedziny, podejmowanie po części udanych prób zastosowania nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, zazwyczaj poprawna analiza i interpretacja tekstów źródłowych; niedostateczny (ndst; 2,0): niewystarczająca wiedza z zakresu gramatyki scs, niepoprawne posługiwanie się podstawową terminologią z danej dziedziny, nieumiejętność zastosowania nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, podejmowanie nieudanych prób analizy i interpretacji tekstów źródłowych.

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Zaliczenie kolokwium pisemnego. Aktywność na zajęciach. bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra wiedza z zakresu gramatyki scs, biegłe posługiwanie się podstawową terminologią z danej dziedziny, swobodne stosowanie nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, sprawna analiza i interpretacja tekstów źródłowych; dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami (zwłaszcza w praktycznym zastosowaniu warsztatu interpretacyjnego); dobry (db; 4,0): znaczna wiedza z zakresu gramatyki scs, dobre posługiwanie się podstawową terminologią z danej dziedziny, dość sprawne stosowanie nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, dość sprawna analiza i interpretacja tekstów źródłowych; dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca wiedza z zakresu gramatyki scs, posługiwanie się ze zrozumieniem podstawową terminologią z danej dziedziny, podejmowanie zazwyczaj udanych prób zastosowania nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, poprawna analiza i interpretacja tekstów źródłowych; dostateczny (dst; 3,0): podstawowa wiedza z zakresu gramatyki scs, na ogół poprawne posługiwanie się podstawową terminologią z danej dziedziny, podejmowanie po części udanych prób zastosowania nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, zazwyczaj poprawna analiza i interpretacja tekstów źródłowych; niedostateczny (ndst; 2,0): niewystarczająca wiedza z zakresu gramatyki scs, niepoprawne posługiwanie się podstawową terminologią z danej dziedziny, nieumiejętność zastosowania nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, podejmowanie nieudanych prób analizy i interpretacji tekstów źródłowych.

Literatura

Obowiązkowa

1. Cz. Bartula, Podstawowe wiadomości z języka staro-cerkiewno-słowiańskiego na tle porównawczym, Warszawa 2012.
2. L. Moszyński, Wstęp do filologii słowiańskiej, Warszawa 1984.
3. J. Leśny, Konstantyn i Metody. Apostołowie Słowian. Dzieło i jego losy, Poznań 1987.
4. M. Wójtowicz, Początki pisma słowiańskiego, Poznań 2000.

Dodatkowa

1. S. Słoński, Wybór tekstów starosłowiańskich, Warszawa 1952.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie do zaliczenia	20
Konwersatorium	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 85
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
SLA_K1_U04	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować i użytkować wiedzę slawistyczną przy użyciu różnych źródeł i narzędzi badawczych oraz wykorzystywać ją w różnorodnych dziedzinach nauki i życia zawodowego i społecznego
SLA_K1_U05	Absolwent/ka potrafi dokonać obserwacji zjawisk literackich, językowych i kulturowych w ujęciu synchronicznym i diachronicznym oraz analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności ludzkiej, formułować i wyrażać samodzielne opinie na temat ważnych dla Słowiańszczyzny wydarzeń kulturalnych i społeczno-politycznych oraz powoływać się w tym zakresie na źródła wiedzy slawistycznej i opinie ekspertów
SLA_K1_U06	Absolwent/ka potrafi dokonywać ustnych i pisemnych tłumaczeń z języka wybranego kraju słowiańskiego na język polski i z języka polskiego na wybrany język słowiański
SLA_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie slawistyki południowoeuropejskiej i zachodnioeuropejskiej w systemie nauk humanistycznych oraz jej wyróżniki przedmiotowe, terminologiczne i metodologiczne
SLA_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę krajów słowiańskich Europy Środkowej i Południowej, ich historię, wyznaczniki kulturowe oraz aktualną sytuację geopolityczną i rozpatruje te zagadnienia we wzajemnych stosunkach i uwarunkowaniach
SLA_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób uporządkowany zagadnienia gramatyki opisowej, gramatyki historycznej, stylistyki oraz historii języka wybranego kraju słowiańskiego Europy Środkowej i Południowej